

КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ - БЛАГОЕВГРАД

КАТЕДРА „БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ“

УТВЪРЖДАВАМ,

РЕКТОР:
(ПРОФ. Д-Р ВАСИЛ ЖЕЧЕВ)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

По дисциплината:	АНАЛИЗ НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ
Включена като	ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
В учебния план на специалност:	БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ
Професионално направление:	АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ
Образователно-квалификационна степен:	ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР
Срок на обучение	ШЕСТ СЕМЕСТЪРА
Форма на обучение	ЗАДОЧНА
Катедра, осигуряваща обучението	БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ

БЛАГОЕВГРАД
2020

I. ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Семестър	Кредити	Аудиторна заетост			Извънаудиторна заетост
		общо	лекции	семинари	
IV	4	15	8	7	105
Оценяване					Текущ контрол, курсова работа и писмен изпит

II. АНОТАЦИЯ

Въпреки безспорната важност на счетоводната отчетност и особено на годишното счетоводно приключване, анализът на финансовата дейност представлява завършващ етап на цялостния процес по подготовката, формирането и оповестяването на резултатите от постоянно извършваната счетоводна дейност и оценяване на достигнатото от предприятието финансово (респективно стопанско) състояние. С помощта на богато разработен методически инструментариум и набор от показатели анализът на стопанската и финансовата дейност дава възможност да се направи обобщена оценка на ефективността, доходността и сигурността в дейността на предприятието и в развитието на партньорските му отношения с кредитори, доставчици, инвеститори и клиенти при осъществяването на пазарни, производствени, инвестиционни, финансови, стратегически и тактически, дългосрочни и краткосрочни цели и задачи.

Оценката на стопанското и финансовото състояние има и категорични позиции при формиране на фирмените финансови прогнози, планове и бюджети.

Приемането на Националния счетоводен стандарт 13 (НСС 13) дава нови възможности за развитието на анализа на стопанската и на финансовата дейност. Въпреки спорния характер на някои от възприетите в НСС 13 показатели относно оценяването на стопанската и на финансовата дейност, характерът на тази аналитична дейност дава възможност съответните показатели да се разглеждат през призмата на съвременното им икономическо съдържание и предназначение.

Предвид образователната насоченост на студентската аудитория от специалност "Бизнес администрация", важността от преподаването на дисциплината "Анализ на стопанската дейност" е безспорна. Важен аргумент за това е и все по-отчетливата, конкретизирана и адекватна връзка на финансовите показатели с информационните им източници - счетоводните документи, които особено се актуализираха след последните изменения на счетоводната нормативна уредба. Тук е целесъобразно да се посочи и фактът, че все по-точното разграничаване на стопанския и финансов анализ от другите форми на анализ на процесите и явленията в тяхната статика и динамичност "изчиства" полето пред тази дисциплина. Същевременно, естествено и генетично тя се свързва с другите икономически дейности и научни дисциплини, без да дублира техния обект на изследване.

Материалът по дисциплината е обобщен в основни теми, чието съдържание позволява както едно по-детайлизирано, така и цялостно интерпретиране на съдържанието на предлаганите теми.

Без да претендира за абсолютна изчерпателност, предлаганата учебна програма обхваща основните, базисните знания, които трябва да се усвоят от студентите – професионални бакалаври. На основание съществуващата вече литература по проблема (главно от български автори) лекционният материал, както и този за упражненията е

адаптиран към възможностите на студентската аудитория и запазва максимално главните практически потребности при извършването на стопанския и финансовия анализ.

Преподаваният материал създава възможност за изграждането на една солидна банка от знания, които във всяка конкретна следваща реализация на специалистите по счетоводство и контрол и бизнес администрация може да бъде разширявана и обогатявана с нови знания.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на учебната дисциплина “ Анализ на стопанската дейност” е студентите да усвоят знания и се постави началото на поэтапното придобиване на теоретични професионални знания като се постигне баланс между теоретичната, познавателната и практикоприложната подготовка. Да се формира понятиен апарат у студентите. Да се установи значението на дисциплината и важната ѝ роля в стопанството на дадена страна.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

1. Използване на съвременни методи на преподаване и ресурсно осигуряване на лекциите и практическите занятия по дисциплината;
2. Стимулиране работата в различните форми на извънаудиторна заетост;
3. Приложение на придобитите знания в другите учебни дисциплини и в практиката.

Методи на преподаване

Обучението се осъществява чрез комбинирането на лекции, дискусии, игри/симулации и изпълнението на индивидуални задачи. Последните включват индивидуалната работа с посочени основни източници и писането на реферати.

Необходимите ресурси за обучение са: бели дъски и цветни маркери, мултимедия или компютърен клас с Интернет-връзка.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A. ЛЕКЦИИ

№	ТЕМИ	Лекции
1.	Тема 1: Съдържание на теорията за икономическия анализ. Предмет и задачи на икономическия анализ на фирмите - субект на стопанската дейност. Необходимост от анализ на стопанската и финансовата дейност. Новите пазарни механизми и икономическият анализ.	1
2.	Тема 2: Съдържание на теорията за икономическия анализ. Предмет и задачи на икономическия анализ на фирмите - субект на стопанската дейност. Необходимост от анализ на стопанската и финансовата дейност. Новите пазарни механизми и икономическият анализ.	0,5
3.	Тема 3: Стопанският и финансовият анализ в контекста на икономическия анализ. Икономическият и финансовият анализ в управлението на стопанската и финансовата дейност, механизми и икономическия анализ. Същност и принципи на икономическия и на финансово-стопанския анализ. Предмет и обекти на икономическия и на финансово-стопанския анализ. Класификация на факторите, които влияят върху обекта на анализа. Комплексен и частичен анализ.	0,5
4.	Тема 4: Последователност на аналитичната работа.	0,5

	<p>Етапи на анализа: подготвителен; разкриване и отразяване на общите изменения; пофакторен анализ; изготвяне на изводи и препоръки.</p> <p>Периодичност на анализа.</p>	
5.	<p>Тема 5: Информационна осигуреност на финансово-стопански анализ.</p> <p>Определяне на обхвата, вида и характера на информацията. Принципи за оценка на информацията. Източници на информация за финансово-стопански анализ; счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите, приложения към годишния счетоводен отчет, други счетоводни и несчетоводни източници.</p>	0,5
6.	<p>Тема 6: Анализът - база на фирмения финансов мениджмънт.</p> <p>Същност на финансово-стопанския анализ. Предмет на финансово-стопанския анализ. Нови изисквания към финансово-стопански анализ на фирмата.</p>	0,5
7.	<p>Тема 7: Способи на финансово-стопанския анализ.</p> <p>Същност на методите на финансово-стопански анализ. Метод на сравнението. Метод на групировката. Балансов метод. Метод на детайлизацията. Метод на верижните замествания. Разликов метод. Интегрален метод. Модели за факторен анализ. Индексен метод. Метод на корелационния анализ. Метод на разстоянията. Графичен метод.</p>	0,5
8.	<p>Тема 8: Комплексният и системният икономически анализ като база на финансово-стопански анализ.</p> <p>Обща постановка на комплексния икономически анализ: същност, принципи и съвременни изисквания. Финансово-стопански анализ - ориентиран не само към крайните, но и към междинните резултати. Шест основни етапа на финансово-стопански анализ. Функции на аналитичната система.</p>	0,5
9.	<p>Тема 9: Методика на финансовото-стопанския анализ.</p> <p>Методика на финансово-стопанския анализ - конкретизация на неговия метод. Общи и частни методики. Подход и организация на финансово-стопански анализ. Принципи и практически модели на съвременната постройка на финансово-стопански анализ.</p>	0,5
10.	<p>Тема 10: Анализ на финансовата стратегия на фирмата по данни на счетоводния баланс (Анализ на базисната ситуация - 1 част) .</p> <p>Поведението към величината, структурата, реорганизацията и вариантите на вложение на капитала - определящи за фирмената финансова стратегия. Източници на данни анализ на финансовата стратегия. Последователност на финансовата стратегия.</p>	0,5
11.	<p>Тема 11: Анализ на пазарната конюнктура и пазарната стратегия на фирмата (Анализ на базисната ситуация - II част)</p> <p>Фирмата в условията на пазарното стопанство. Изборът на оптимална стратегия, резултат от адаптацията на отношението "купувач - продавач". Конюнктурата като обект на финансово-стопански анализ на фирмата: анализ на пазарното търсене и на пазарното предлагане; анализ на жизнения цикъл на стоките. Избор на основна стратегия за развитие: интензивно, интегрално или за диверсификация.</p>	0,5
12.	<p>Тема 12: Анализ финансовите резултати на фирмата (Анализ на финансовото състояние на фирмата - I част) .</p> <p>Същност на анализа на финансовия резултат. Методика за анализ на финансовия резултат: анализ на механизма по формиране на печалбата</p>	0,5

	(загубата); печалбата от продажбите - определящ елемент в структурата на крайния финансов резултат на фирмата. Изследване на динамичното равновесие между разходите и приходите - предпоставка за задълбочен анализ на печалбата от продажбите.	
13.	Тема 13: Принципи на статичния и на динамичния анализ на финансовата устойчивост на фирмата (Анализ на финансовото състояние на фирмата - I част) Същност на статичния и на динамичния анализ. Методика за анализ на финансовия стабилитет на фирмата: анализ на активите на предприятието; анализ на пасивите (капитала); анализ на активно-пасивните пропорции; анализ на финансовия стабилитет.	0,5
14.	Тема 14: Основни понятия за финансово-счетоводния анализ в контекста на фирмения мениджмънт. Основни понятия за финансово-счетоводния анализ: завършващ етап в счетоводната дейност, начало на бъдеща финансова дейност и мотив за формиране на фирмена стратегия. Въведение в теорията за показателите за изчисляване на ликвидност; финансова автономност: обрачаемост на краткотрайните материални активи.	0,5
15.	Тема 15: Показатели за ликвидност. Същност и проблеми на фирмената ликвидност: финансов резултат и ликвидност; фирмена ликвидност и ликвидност на активите; особености на ликвидността, свързани с краткосрочните инвестиции, паричните средства, задълженията подлежащи на текущо покритие и т. н. Показатели за покритие; абсолютни и относителни (КОЛ; КБЛ; КНЛ; КАЛ).	0,5
	ОБЩО	8

УПРАЖНЕНИЯ

№		
1.	Тема 1: Съдържание на теорията за икономическия анализ. Предмет и задачи на икономическия анализ на фирмите - субект на стопанската дейност. Необходимост от анализ на стопанската и финансовата дейност. Новите пазарни механизми и икономическият анализ.	0,5
2.	Тема 2: Съдържание на теорията за икономическия анализ. Предмет и задачи на икономическия анализ на фирмите - субект на стопанската дейност. Необходимост от анализ на стопанската и финансовата дейност. Новите пазарни механизми и икономическият анализ.	0,5
3.	Тема 3: Стопанският и финансовият анализ в контекста на икономическия анализ. Икономическият и финансовият анализ в управлението на стопанската и финансовата дейност, механизми и икономическия анализ. Същност и принципи на икономическия и на финансово-стопанския анализ. Предмет и обекти на икономическия и на финансово-стопанския анализ. Класификация на факторите, които влияят върху обекта на анализа. Комплексен и частичен анализ.	0,5
4.	Тема 4: Последователност на аналитичната работа.	0,5

	Етапи на анализа: подготвителен; разкриване и отразяване на общите изменения; пофакторен анализ; изготвяне на изводи и препоръки. Периодичност на анализа.	
5.	Тема 5: Информационна осигуреност на финансово-стопански анализ. Определяне на обхвата, вида и характера на информацията. Принципи за оценка на информацията. Източници на информация за финансово-стопански анализ; счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите, приложения към годишния счетоводен отчет, други счетоводни и несчетоводни източници.	0,5
6.	Тема 6: Анализът - база на фирмения финансов мениджмънт. Същност на финансово-стопанския анализ. Предмет на финансово-стопанския анализ. Нови изисквания към финансово-стопански анализ на фирмата.	0,5
7.	Тема 7: Способи на финансово-стопанския анализ. Същност на методите на финансово-стопански анализ. Метод на сравнението. Метод на групировката. Балансов метод. Метод на детайлизацията. Метод на верижните замествания. Разликов метод. Интегрален метод. Модели за факторен анализ. Индексен метод. Метод на корелационния анализ. Метод на разстоянията. Графичен метод.	0,5
8.	Тема 8: Комплексният и системният икономически анализ като база на финансово-стопански анализ. Обща постановка на комплексния икономически анализ: същност, принципи и съвременни изисквания. Финансово-стопански анализ - ориентиран не само към крайните, но и към междинните резултати. Шест основни етапа на финансово-стопански анализ. Функции на аналитичната система.	0,5
9.	Тема 9: Методика на финансовото-стопанския анализ. Методика на финансово-стопанския анализ - конкретизация на неговия метод. Общи и частни методики. Подход и организация на финансово-стопански анализ. Принципи и практически модели на съвременната постройка на финансово-стопански анализ.	0,5
10.	Тема 10: Анализ на финансовата стратегия на фирмата по данни на счетоводния баланс (Анализ на базисната ситуация - 1 част) . Поведението към величината, структурата, реорганизацията и вариантите на вложение на капитала - определящи за фирмената финансова стратегия. Източници на данни анализ на финансовата стратегия. Последователност на финансовата стратегия.	0,5
11.	Тема 11: Анализ на пазарната конюнктура и пазарната стратегия на фирмата (Анализ на базисната ситуация - II част) Фирмата в условията на пазарното стопанство. Изборът на оптимална стратегия, резултат от адаптацията на отношението "купувач - продавач". Конюнктурата като обект на финансово-стопански анализ на фирмата: анализ на пазарното търсене и на пазарното предлагане; анализ на жизнения цикъл на стоките. Избор на основна стратегия за развитие: интензивно, интегрално или за диверсификация.	0,5
12.	Тема 12: Анализ финансовите резултати на фирмата (Анализ на финансовото състояние на фирмата - I част) . Същност на анализа на финансовия резултат. Методика за анализ на финансовия резултат: анализ на механизма по формиране на печалбата	0,5

	(загубата); печалбата от продажбите - определящ елемент в структурата на крайния финансов резултат на фирмата. Изследване на динамичното равновесие между разходите и приходите - предпоставка за задълбочен анализ на печалбата от продажбите.	
13.	Тема 13: Принципи на статичния и на динамичния анализ на финансовата устойчивост на фирмата (Анализ на финансовото състояние на фирмата - II част) Същност на статичния и на динамичния анализ. Методика за анализ на финансовия стабилитет на фирмата: анализ на активите на предприятието; анализ на пасивите (капитала); анализ на активно-пасивните пропорции; анализ на финансовия стабилитет.	0,5
14.	Тема 14: Основни понятия за финансово-счетоводния анализ в контекста на фирмения мениджмънт. Основни понятия за финансово-счетоводния анализ: завършващ етап в счетоводната дейност, начало на бъдеща финансова дейност и мотив за формиране на фирмена стратегия. Въведение в теорията за показателите за изчисляване на ликвидност; финансова автономност: обръщаемост на краткотрайните материални активи.	0,5
	ОБЩО	7

Б. ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Брансън, Р., Бизнесът на бъдещето, АМГ, С., 2017.
2. Кларк, Д. Империята, която Джек Ма изгради, Локус Пъблишинг, С., 2017.
3. Брансън, Р., Методът Virgin, АМГ, С., 2017.
4. Робинсън, М., Гарантирана финансова независимост, Полиграф Юг, С., 2018.
5. Солис, Б., Новият бизнес модел, Рой Комюникейшън, С., 2015.
6. Рикардс, Д., Пътят към разрухата, Изток-Запад, С., 2017.

В. ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Петранов, С., Инвестиции, Класика и стил, С., 2015.
2. Стоименов, М., Международни финанси, Тракия – М, С., 2011.
3. Кийосаки, Р., Бизнесът на 21 век, Анхира, С., 2012.
4. Рикардо, Д., За принципите на политическата икономика и данъчното облагане, ИК «РАТА», С., 2015.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

В лекциите ударението се поставя едновременно и върху реторическите и върху организационните елементи на подготовката и осъществяването на срещи, разговори, преговори, заседания и други комуникационни общувания.

Лекционните занятия по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите се запознават последователно с темите от преподавания материал. Всяка лекция започва с кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност и обвързаност с преподавания вече материал. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те самите да достигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал. В лекциите се използват

интерактивни методи, интерактивни тематични беседи, илюстриран табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

Информационното и ресурсното осигуряване на лекциите се свежда още до използване на компютърни зали, видео материали, он-лайн ресурси, модели, брошури, публикации, периодични издания, уеб страници и др.

2) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 4. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на Колеж по туризъм - Благоевград и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на IV-ти семестър. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

Курса на обучение по дисциплината включва провеждане на входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници.

Текущият контрол се осъществява чрез:

- Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

- Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;

- Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;

- Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;

- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;

- демонстриране на знания, умения и компетентност.

Система от критерии за оценка:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален
---	--------------------	-----------------------------	------------

по ред			брой точки
1.	Участие в дискусии, решаване на казуси	Семинарни /практически/ занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всяко семинарно упражнение.	10
2.	Изготвяне на писмена разработка	1. Проучване на конкретен казус на примера на фирма „X” /организация Y/;	5
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на тест с максимален брой точки – 5.	5
4.	Контролни работи Пълнота, прецизност, точност	Контролна работа. Максимален брой точки – 5.	5
5.	Устен изпит и дискусия	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	25
6.	Писмен изпит	Оценяване конкретността и задълбочеността на знанията	50

Окончателна оценка: - студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Студентите, които са получили максимални точки от текущия контрол и са представили оригинални идеи при разработване на самостоятелните си работи се освобождават от устен изпит.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след устна дискусия със студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51%) от контрола на знанията и уменията получават по 4 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 3 месеца.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

Автор на програмата:
Доц. д-р Елена Биячева

Статут: на основен трудов договор
Година на въвеждане на програмата: 2020

Приети изменения на учебната програма на катедрен съвет на катедра «Бизнес администрация» - Протокол 3/04.03.2020 г.

Ръководител катедра «Бизнес администрация»:
(проф. д-р Р. Димитрова)